Wil Thijssen

DIT VERGEET IK NOOIT

zeventig aangrijpende politieverhalen

2025 Prometheus Amsterdam

WOORD VOORAF

Sommige burgers hebben een hekel aan de politie. Omdat die 'smerissen' je vertellen wat je fout doet, omdat ze je een boete geven of, erger: omdat ze je van de straat plukken of uit bed lichten en opsluiten in een cel.

Heel vervelend, voor die burger. Maar hoe is het eigenlijk voor politiemensen om dagelijks met boze burgers te worden geconfronteerd? Of, erger: met agressieve, doodsbange, gewonde en zelfs dode burgers?

Ik vraag het ze op de man af, voor de politieserie 'Die ene melding', die wekelijks in *de Volkskrant* verschijnt. Het boek dat jij nu in je handen hebt, is een verzameling van die verhalen. Ze geven een indrukwekkend beeld van het gewone politiewerk, waaraan werkelijk niets gewoon is.

De politiemannen en -vrouwen die ik sprak, vertellen niet alleen over die ene melding die op hun netvlies staat

gebrand, maar ook hoe ze daarbij optraden, wat er goed of misging, wat ze ervan hebben geleerd en wat dat met hen deed. Want een heftig optreden heeft niet alleen impact op de burger, maar ook op de politie zelf. Agenten gaan vaak naar een incident zonder precies te weten in welke situatie ze belanden. Soms treden ze zelfs op met gevaar voor eigen leven, zoals brigadier Lex Damen geëmotioneerd vertelde:

Ik bukte en schreeuwde: 'Vuurwapen! Vuurwapen!' Ik hoorde geen knal, maar zag de vlam uit zijn loop komen. Op dat moment raak je hypergefocust. Alle geluiden en kleuren vallen weg, ik zag alles zwart-wit. Ik heb niet gemerkt hoe terrasbezoekers wegvluchtten, hoe fietsers hun fiets lieten vallen en wegrenden, hoe mensen onder auto's kropen. Al had er een Boeing 747 op het kerkplein geland, ik zag het niet. Ik zag alleen die mondingsvlam.

Na deze schietpartij vroeg zijn dochter waarom hij zijn leven in de waagschaal had gesteld, waardoor zij bijna vaderloos was geworden. Lex antwoordde: 'Ik doe dat, zodat jij en andere mensen veilig over straat kunnen.'

Hoe uitzonderlijk het politiewerk is, vatte brigadier Lieke Pieters tijdens ons gesprek indringend samen:

In ons werk moet je voortdurend schakelen tussen emoties. 's Middags herenigen we een oude man met zijn vrouw, 's avonds ligt diezelfde man bijna dood op straat. Soms moet je naar een inbraak, haal je iemand van het spoor, assisteer je bij een ongeluk en sta je een uur later met iemand te knokken. Wij denderen altijd maar door: schakelen, schakelen, schakelen. Daar moet je echt tegen kunnen.

Of, met dat ene kippenvelzinnetje van wijkagent Patricia Mallee:

Voor nabestaanden is er een leven vóór- en nadat wij aanbellen.

Ik hoop dat dit boek jou, burger, misschien een andere kijk op de politie biedt. En ik hoop dat het voor jullie, Lex, Lieke, Patricia en al jullie collega's, bijdraagt aan meer begrip voor jullie werk.

Op deze plaats bedank ik alle politiemensen die aan dit boek hebben meegewerkt. Dank voor het vertrouwen tijdens de openhartige en soms emotionele gesprekken. Jullie verhalen laten zien hoe belangrijk de politie is voor de samenleving, en wat de impact is van het werk op politiemensen zelf. Want, zoals teamleider Rob Keet het na zijn aangrijpende verhaal zo treffend verwoordde:

Onder dit uniform zit namelijk een mens.

Wil Thijssen
Amsterdam, oktober 2025

‘LEG JE WAPEN NEER OF IK SCHIET HAAR DOOD’

Milieurechercheur Mariëtte Hilhorst werd als agent gegijzeld en bedreigd met haar eigen wapen. ‘Ik dacht: nu is het afgelopen met me.’

Het was afschuwelijk. Samen met mijn collega Peter Paul, die we altijd PP noemen, controleerde ik een gestolen auto. Zodra we ernaartoe liepen, renden de twee inzittenden weg. Wij gingen ieder achter een van hen aan.

‘Politie! Blijf staan! Je bent aangehouden,’ riep ik, maar de man negeerde dat. Toen hij bij een hek niet verder kon, draaide hij zich om en kwam op me af, met zo’n blik van: ik heb schijt aan jou. Later bleek dat hij coke had gesnoven.

Ik trok mijn wapen, richtte en riep: ‘Blijf staan of ik schiet,’ maar hij bléép komen. Hij keek verachtend, alsof hij zeggen

wilde: 'Dat doe je toch niet.' En daarin had hij dus gelijk, ik durfde hem niet neer te schieten. Ineens greep hij naar mijn wapen, dat ik hoog en zo ver mogelijk achter mijn hoofd hield. We raakten in gevecht. Ik schoot twee keer in de lucht en dacht: dit ga ik verliezen, ik moet zo min mogelijk kogels hebben, en klikte de patroonhouder eruit zodat er nog maar één kogel in de kamer zat. Vechtend belandden we in de sloot.

Hij duwde me onder water en ging op me zitten, waardoor ik bijna stikte en verzoop. Hij pakte mijn pistool af, zette het op mijn hoofd en dwong me naar de auto's terug te lopen.

Daar stond PP met getrokken wapen. Mijn gijzelnemer riep: 'Leg je wapen neer of ik schiet haar dood! Geef je autosleutels!' PP legde zijn pistool op het asfalt en schoof het van hem af. Wij liepen naar zijn pistool, ik moest mee bukken om het te pakken, en toen had hij twéé wapens. 'Hou je sterk,' was het laatste wat PP zei.

De man dwong me aan de bestuurderskant van onze auto in te stappen. Ik moest over de middenconsole naar de bijrijderskant kruipen. Doordat onze dienstwagen een automaat was, kon hij voortdurend met mijn wapen mijn hoofd tegen de zijruit drukken. Over de mobilofoon hoorden we alle communicatie over een gegijzelde collega. Pas nadat PP zei: 'Ze kunnen alles horen,' gingen ze naar een ander kanaal.

Vol gas reden we langs een file over de vluchtstrook van de A1, als in een gangsterfilm. Ik had echt doodsangst, dacht: hij schiet me dood óf we rijden te pletter. Dat laatste gebeurde

ook – we crashten op de vangrail. Ik zag de motorkap omhoogkrullen en knalde met mijn kop tegen de deurstijl. Ik bloedde en wist even niet of dat kwam van de klap of doordat hij had geschoten.

Hij sleurde me uit de auto, hield me klemvast, richtte het wapen op een vrouw die stilstond in de file, dwong haar uit te stappen en duwde mij in haar auto. Toen bleek dat ze de sleutel had meegenomen, bedreigde hij een andere bestuurder. Uit overlevingsangst zei ik: 'Stap rustig uit en laat de sleutel in het contact zitten, dan gebeurt er niks.'

We reden verder richting Amsterdam. Ik moest op zijn commando schakelen, omdat hij mij onder schot hield. Doordat we veel te hard reden werden we in Amsterdam klemgereden door twee agenten. Die wisten van niks. Ze schrokken toen ze het wapen, mijn kletsnatte uniform en bebloede hoofd zagen. Ik zei: 'Bel de meldkamer en laat ons gaan.' Dat deden ze.

We wisselden weer van auto onder dreiging van een man die zich doodschrok, en reden door, langs de koepelgevangenis in Haarlem naar de kust. Ik zag de duinen, dacht aan het boek over verzetsstrijder Hannie Schaft die in de duinen werd gefusilleerd, en dacht: nu is het afgelopen met me. Op een verlaten parkeerplaats zei hij: 'Je mag gaan.' Ik geloofde hem niet, ik dacht: zodra ik wegloop schiet hij me neer. Ik dacht aan mijn ouders – wat erg voor ze.

Ik stapte uit. Hij reed over de parkeerplaats, draaide en kwam weer terug. Ik dook ineen, maar hij reed door. Bij de weg hield ik een passerende auto aan en vroeg de twee inzit-

tenden: 'Willen jullie me naar het dichtstbijzijnde politiebureau brengen?'

Op het bureau in Zandvoort kon ik douchen, kreeg ik droge kleren van een collega en werd ik onderzocht door een politiearts. Op een gegeven moment ging de deur open en kwam PP binnen met mijn teamchef. Ik viel hem in de armen en kreeg een verschrikkelijke huilbui.

Die dader is tijdens een vuurgevecht met de politie aangehouden en veroordeeld tot tien jaar cel. Ik wilde de negatieve ervaring omzetten in iets goeds en heb me aangemeld bij het Team Collegiale Ondersteuning, om andere collega's met nare ervaringen te ondersteunen. Door mijn eigen ervaring kan ik me goed in hen inleven.

Ik dacht dat ik die gijzeling goed had verwerkt, maar nu zit ik hier dertig jaar later weer te janken. Noem mij geen slachtoffer, dat wil ik niet zijn. Het gaat goed met me. Maar het psychische litteken na zo'n ervaring draag je altijd mee. Dat gaat niet meer weg. Dit vergeet ik nooit.

ZELFS BIJ DODEN IS SOMS NIETS WAT HET LIJKT

Pieter Wiersinga, voormalig hoofd van het Rampen Identificatie Team, heeft van zijn eerste dode veel geleerd.

Ik liep stage op het bureau in Vries, een dorp tussen Assen en Groningen. Daar logeerde ik in een mooi, oud hotel aan de Brink. Op een nacht belde de meldkamer me wakker: ik kon mee naar een ernstig ongeval met minimaal twee zwaargewonden.

Snel kleedde ik me aan en wachtte buiten op de stoep in de regen. Het was donker en vies weer, het stormde, het was koud. Rond twee uur 's nachts kwam een politiebus aanscheuren met zwaailichten aan. Twee collega's haalden me op. We reden richting Norg, waar een auto uit de bocht was gevlogen. Een voorbijganger had de politie gebeld.

Wij kwamen als eersten aan. Een Opel was over de kop

gevlogen en lag op z'n zijkant rond een boom gekronkeld. We renden ernaartoe, het zag er ernstig uit. Op de achterbank zat een man vreselijk te gorgelen, alsof er bloed in zijn keel zat. Voorin hing iemand bewegingloos over het stuur. In de verbrokkelde voorruit zat een bult waar duidelijk iemand van binnenuit loeihard met zijn hoofd tegenaan was geknald.

Mijn collega's bevoelden de polsen van die inzittenden, op dat moment kwam de ziekenwagen eraan. Een van de twee ambulancemedewerkers liep naar die man voorin en zei vrij snel: 'Deze is overleden.' Toen haalden ze de man achterin die nog leefde uit de auto, legden hem op een brancard en voerden hem af.

Het was mijn eerste dode, die vergeet je nooit. In de politiebus belde een van mijn collega's onze groepscommandant: 'We hebben een dodelijk ongeval.' Ik dacht: waarom bel je die ouwe uit bed? Deze man is toch dood? Daar is toch niks meer aan te doen?

Tegelijk met de groepscommandant arriveerde ook een lijkwagen, met zo'n grijze polyester doodskist. Het regende, het stormde, ik stond daar in mijn dunne regenjasje en dacht: inpakken en wegwezen.

Maar nee, de groepscommandant keek naar die dode en zei: 'Bel de technische recherche maar.' Ik dacht: waarom? Het gaat een eeuwigheid duren voordat die er zijn en onderzoek hebben gedaan, en het is al zo koud. Ondertussen veegde ik het glas op en het zand weer terug in de berm. Mijn collega's tekenden een situatieschets op papier.

Tegen vier uur 's nachts kwamen twee technisch rechercheurs. Zij maakten foto's, namen vingerafdrukken van het stuur en van die dode, onderzochten die hele bende en toen ze klaar waren, zeiden ze: 'We hebben genoeg materiaal, wat ons betreft kan hij weg.'

Samen met een collega en die begrafenisondernemer moest ik de dode optillen en in de kist leggen. Het was voor het eerst dat ik een dode aanraakte, dat maakte grote indruk. Zij pakten hem bij zijn lijf, ik bij z'n benen. De begrafenisondernemer deed het deksel op de kist en reed ermee weg.

Op de terugweg zei ik tegen mijn collega's: 'Waarom moest die ouwe worden gebeld, en vervolgens ook nog die rechercheurs met hun hele procedure?' Een van hen reageerde: 'Niks is wat het lijkt, jongen.' Ik vroeg: 'Wat bedoelt u?' En hij antwoordde: 'Die vent die achter het stuur zat, heeft niet gereden.'

Ik was verbijsterd. Wat bleek nou? In die Opel zat, tussen de twee stoelen voorin, zo'n tunnel met een versnellingspook. Die collega had gezien dat een been van de man die achter het stuur zat, over die tunnel bungelde. 'Dat is onmogelijk,' zei hij. Bovendien had die dode zijn nek gebroken, maar die bult in de versnipperde ruit zat aan de bijrijderskant, niet bij het stuur.

Later hoorde ik van de recherche dat het ging om twee zwagers die tijdens een vrijgezellenfeest flink dronken waren geworden om het aanstaande huwelijk te vieren van die man die uiteindelijk dood over het stuur lag. Ze hadden geen vingerafdrukken van de dode gevonden op het stuur of de

versnellingspook, maar wel overal van de man die achterin zat. Die heeft later bekend dat hij zijn zwager achter het stuur had gelegd en zelf achterin was gaan zitten, om niet te worden beschuldigd van zijn dood.

De uitspraak 'Niets is wat het lijkt' is me altijd bijgebleven. Vooral toen ik hoofd was van het Rampen Identificatie Team. Daar werden geregeld mensen aangemeld als dood of vermist, terwijl ze nog leefden of zich ergens schuilhielden. Meestal had dat met een belastingschuld of verzekeringsgeld te maken. Dat vergt gedegen onderzoek.

Van dit ongeval heb ik geleerd dat je altijd 100 procent zeker moet zijn van een dode en de doodsoorzaak, ook als er bijvoorbeeld vier verbrande lijken in een auto zitten. Hoewel het niet terecht is, heb ik daardoor meer begrip gekregen voor het ongeduld van nabestaanden of van journalisten, als ze niet begrijpen waarom het onderzoek naar een dode vaak langer duurt dan ze verwachten. Omdat ik dat die nacht in Norg zelf heb meegemaakt.

WIJ RENDEN TEGEN DE STROOM IN

Lizette Klous, adviseur crisisbeheersing, was een van de commandanten toen de Damschreeuwer de Nationale Dodenherdenking verstoorde. 'Ik ga nóóit meer op hakken naar de Dam.'

Iedereen herinnert zich natuurlijk die aanslag op Koninginnedag in 2009 in Apeldoorn, toen een auto keihard op een mensenmassa inreed, in de richting van de koninklijke familie. Bij die aanslag vielen acht doden, inclusief de bestuurder zelf. Hij reed zich dood tegen De Naald.

Vier dagen daarna was de Nationale Dodenherdenking hier op de Dam in Amsterdam. Ons veiligheidsprotocol veranderde binnen die vier dagen van één A4'tje in een heel dikke ordner, en we schaalden op van 35 naar 700 politiemensen, inclusief scherpschutters op de daken.

Het jaar erop, in 2010, was ik als commandant verant-

woordelijk voor het midden-Damterrein. Dat was het jaar waarin de Dodenherdenking door de Damschreeuwer werd verstoord. Er was die dag totale paniek, er vielen 63 gewonden.

Ik was betrokken bij het hele draaiboek van die herdenking. Dat gaat niet alleen over veiligheid, maar ook bijvoorbeeld over kledingvoorschriften. Wij staan daar op ons paasbest, met witte handschoenen en destijds nog het galajasje met gouden tressen. Mijn teamchef zei: 'Joh, ik vind het netjes als jij daar in een rok en op hakjes staat.' Ik dacht: ach ja, kan best. Daar kreeg ik later enorm spijt van.

Rond tien voor acht liep Beatrix, die toen nog koningin was, samen met prins Willem-Alexander en prinses Máxima vanaf het paleis door de erehaag van politiemensen en saluerende militairen naar het Monument. Aan het eind van die erehaag staat altijd de trompettist van Defensie die *The Last Post* speelt. Zodra de laatste tonen wegsterven, slaat de klok acht uur en beginnen de twee minuten stilte.

Het was die avond inderdaad doodstil, heel indrukwekkend. Je hoorde alleen een tikken van de vlaggenmasten en een fladderende duif. Ik stond met mijn collega's aan de achterkant van het plein, bij de Nieuwe Kerk. We hielden onze adem in, want toeristen weten niet dat het een dodenherdenking is, die hangen soms met hun dronken kop uit een raam en dan moeten wij ingrijpen. Maar dat gebeurde niet.

En toen begon die tweede minuut. Omdat wij er het verst vanaf stonden, hoorden wij die kerel niet schreeuwen. Maar ineens was er totale paniek. Een tsunami aan mensen ren-

de onze kant op. Wij dachten: er wordt geschoten, want de dranghekken klapten om, en metaal op steen klinkt als schoten uit een vuurwapen.

Ik vergeet nooit meer hoe die trompettist met zijn trompet onder z'n arm angstig mijn kant op kwam rennen, terwijl wij helemaal niet doorhadden wat er gaande was. Ik probeerde contact te krijgen met het commandovoertuig aan de overzijde van de Dam, maar alle verbindingen lagen eruit.

Wij renden hyperalert tegen de stroom in en gingen mensen helpen die onder de hekken werden verdrukt. Ik zag een klein meisje met een gebroken arm tussen de spijlen gillen. Er lag een man, heel akelig, met een ontveld onderbeen doordat de poten van de omgeklapte hekken met hun scherpe punten omhoogstaken. Mensen lagen vertrapt en ontredderd op de grond. Sommigen waren hysterisch of in shock. Er stonden geen ambulances klaar. Toen realiseerde ik me: we hebben in ons dikke draaiboek helemaal niet bedacht: waar gaan we naartoe als er veel gewonden vallen?

De koninklijke familie werd naar een zijkant van de Dam weggevoerd. Ik hoorde over de portofoon dat de paleisbewaarder de deuren opengooide en zei: 'Breng die gewonden maar hier.' Ook café De Roode Leeuw werd in allerijl als opvang voor slachtoffers ingericht.

Ineens meldde de commandowagen: 'Een eenling heeft lopen schreeuwen, hij is opgepakt.' Ik was verbijsterd toen ik ineens het Wilhelmus hoorde spelen en de hekken weer rechtop werden gezet, terwijl wij nog gewonden van het plein plukten. Op het grote scherm zag ik de koninklijke fa-

milie weer de Dam op komen. Ik dacht: huh? Wacht effe! Maar de ceremonie ging weer door. De werkelijkheid ging steeds sneller dan ons besef van wat er gaande was.

Toen de ceremonie al lang achter de rug was, tikte een collega uit een ander district op mijn rug: 'Kan ik nog iets voor je betekenen?' Toen bedacht ik me: verrek ja, we hebben nog overal gewonden zitten. De koninklijke familie kwam daar zelfs voor terug toen ze al op de snelweg waren. Zij waren heel betrokken.

Daardoor werd het voor ons heel laat, en ik liep de hele dag op die hakschoenen die niet waren ingelopen en vreselijk knelden rond mijn toch al niet zo poezelige voeten. Het liefst was ik op mijn panty naar hotel Krasnapolsky gelopen, waar we laat op de avond gingen debriefen over de crisissituatie, even stoom afblazen.

Ik heb ervan geleerd dat een crisis zich nooit laat regisseren. We hebben nu betere hekken en andere aanpassingen gedaan, maar er zijn altijd situaties denkbaar waarop je niet bent voorbereid, hoe goed je het ook in maatregelen probeert te vangen. En ik luister niet meer naar kledingadviezen van mijn chef. Ik ga nóóit meer op hakken naar de Dam.